

<https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-306-3-17>

УДК 336.148.477

Лариса ІВАНЧЕНКОВА

Одеський національний технологічний університет
<https://orcid.org/0000-0002-8402-4637>

Лариса СКЛЯР

Одеський національний технологічний університет
<https://orcid.org/0000-0002-8332-8823>

Галина ТКАЧУК

Одеський національний технологічний університет
<https://orcid.org/0000-0001-6937-6223>

Тетяна ГНАТЬЄВА

Одеський державний аграрний університет
<https://orcid.org/0000-0001-6071-0889>

ТРАНСФОРМАЦІЯ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ В УМОВАХ РИНКОВИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ

Метою статті є аналіз розвитку системи державного фінансового контролю в Україні шляхом дослідження теоретико-методологічних і організаційних засад її формування та функціонування. Держава не може ефективно функціонувати і розвиватися без чітко організованої системи контролю за виробництвом, розподілом і перерозподілом суспільного продукту та іншими сферами суспільного життя. Тому найважливішою в цьому відношенні є створена система державного фінансового контролю, яка має забезпечити рівновагу та збалансованість при функціонуванні суспільства.

Основне завдання системи державного контролю полягає у підвищенні ефективної діяльності органів державної влади щодо захисту інтересів держави та її громадян шляхом посилення відповідальності цих органів та їх посадових осіб за виконання покладених на них обов'язків. Процеси, що відбуваються у сфері державного фінансового контролю, різні за своєю природою і неоднозначні, а часом суперечливо впливають на формування його системи.

Встановлено, що важливим інструментом державного управління, що дає змогу досягти виконання зазначених завдань та зменшити кількість проблемних питань, пов'язаних з діяльністю державних структур, є державний фінансовий контроль, який має забезпечити належне (законне, економічне, ефективне, результативне та прозоре) управління державними фінансами, їх гармонізацію. Державний фінансовий контроль забезпечується органом державного фінансового контролю через проведення державного фінансового аудиту, інспектування, перевірки закупівель та моніторингу закупівлі.

Зазначено, що від ефективності державного фінансового контролю багато в чому залежить добробут народу, задля чого одна з найважливіших функцій державного управління повинна бути спрямована на виявлення відхилень від прийнятих стандартів законності, доцільності і ефективності управління фінансовими ресурсами та державною власністю, а також на своєчасне вжиття необхідних відповідних коригувань і запобіжних заходів. Систематичний і всеосяжний контроль сприяє забезпеченню наукової обґрунтованості рішень, положень та інших нормативних документів, своєчасної їх реалізації.

Ключові слова: державний фінансовий контроль, система органів державного фінансового контролю, контроль, державний фінансовий аудит, фінанси.

Larysa IVANCHENKOVA, Larysa SKLIAR, Halyna TKACHUK

Odesa National University of Technology

Tetiana HNATIEVA

Odessa State Agrarian University

TRANSFORMATION OF THE SYSTEM OF PUBLIC FINANCIAL CONTROL IN THE CONDITIONS OF MARKET TRANSFORMATIONS

The aim of the article is to analyze the development of the system of public financial control in Ukraine by studying the theoretical and methodological and organizational principles of its formation and operation. The state cannot function and develop effectively without a clearly organized system of control over the production, distribution and redistribution of social product and other spheres of public life. Therefore, the most important in this regard is the established system of public financial control, which should ensure balance and equilibrium in the functioning of society.

The main task of the system of state control is to increase the effective activities of public authorities to protect the interests of the state and its citizens by strengthening the responsibility of these bodies and their officials for the performance of their duties. The processes taking place in the field of public financial control are different in nature and ambiguous, and sometimes contradictory, affect the formation of its system.

It is established that an important tool of public administration, which allows to achieve these tasks and reduce the number of problematic issues related to the activities of government agencies, is public financial control, which should ensure proper (legal, economic, efficient, effective and transparent) management public finances, their harmonization. State financial control is provided by the state financial control body through public financial audit, inspection, procurement verification and procurement monitoring.

It is noted that the effectiveness of public financial control largely depends on the welfare of the people, for which one of the most important functions of public administration should be aimed at identifying deviations from accepted standards of legality, feasibility and efficiency of financial resources and public property and the timely taking of appropriate adjustments and precautions. Systematic and comprehensive control helps to ensure the scientific validity of decisions, regulations and other regulatory documents, their timely implementation.

Key words: state financial control, system of state financial control bodies, control, state financial audit, finance.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями

В умовах ринкових перетворень поступальний розвиток суспільства, зміни в системі управління державою і державна економічна і фінансова політика, що проводиться, поступово відчують складності в процесі розподільних і перерозподільних відносин. Задоволення інтересів всіх учасників ринкових відносин, окремих власників і конкретно держави відбувається внаслідок об'єктивного використання категоріальних інструментів - грошей, ціни, фінансів, кредиту та підключення при цьому ефективного механізму регулювання. Тільки концептуальний підхід до проблем грошових, фінансово-кредитних відносин на сучасному етапі, безперечно, дозволить мінімізувати негативні прояви у сфері бюджету, податків, кредиту при формуванні грошових фондів та їх використанні, при платежах і позиках, а також у процесі фінансування численних проектів та програм. У цьому, одним з дієвих інструментів, який є в розпорядженні держави та має силу впливу, виступає фінансовий контроль.

Управлінська діяльність ефективна лише тоді, коли виконання прийнятого рішення своєчасно контролюється з метою встановлення законності та ефективності заходів, що проводяться. Контроль сприяє дотриманню договірної та виконавчої дисципліни, вимагає від працівників високого професіоналізму та компетентності. Тому теми організації та методів державного фінансового контролю, результативності контролю та його дієвості залишаються одним із найважливіших завдань системи управління фінансовими ресурсами держави, від об'єктивного вирішення якої значною мірою залежить подальший розвиток економіки загалом.

Аналіз досліджень та публікацій

У науковій літературі питання формування теоретичних та практичних основ функціонування державного фінансового контролю та його складових досліджували О. Барановський, П. Буряк, Ф. Бутинець, Л. Васільєва, В. Загорський, В. Мельничук, В. Павлюк, В. Піхоцький, Є. Романів, В. Шевчук та інші. Водночас окремі питання, пов'язані з визначенням особливостей здійснення державного фінансового контролю в умовах ринкових перетворень, потребують подальшого дослідження та доопрацювання.

Формулювання цілей статті

Метою статті є аналіз розвитку системи державного фінансового контролю в Україні шляхом дослідження теоретико-методологічних і організаційних засад її формування та функціонування.

Виклад основного матеріалу

Державний фінансовий контроль в Україні покликаний забезпечити проведення в країні єдиної фінансової, кредитної та грошової політики з метою захисту фінансових інтересів.

Основні функції держави полягають у проведенні інституційних перетворень, розробленні законодавства, що відповідає вимогам ринкової економіки, забезпеченні умов для його обов'язкового виконання, сприяння у формуванні ринкових інститутів, розробленні та проведенні соціально-економічної політики, реалізації державної політики, спрямованої на ефективне управління державним майном і поліпшення стану державного бюджету. Держава повинна бути ініціатором, що регулює формування ринкового середовища, воно повинно забезпечувати динамічний розвиток і стійкість економічного зростання. Природно, що під час збереження основних принципів державного регулювання форми і методи впливу держави на економічні процеси значно модифікуються, змінюється зміст державної політики.

Основним критерієм визначення ефективності як кінцевого результату є сукупність об'єктивних наслідків фінансового контролю. Появі такого результату сприяє наявність знань про зміст діяльності контролюючого органу, про реакцію суб'єкта контролю на його дії, про зміни в управлінській діяльності, що відбуваються під впливом контролю [1].

Державний фінансовий контроль – це перевірка дотримання органами державної влади та органами місцевого самоврядування, юридичними та фізичними особами чинного фінансового законодавства, раціональності та ефективності використання державних фінансових та матеріальних ресурсів.

Державний фінансовий контроль включає контроль за виконанням державного бюджету та бюджетів державних позабюджетних фондів, організацією грошового обігу, використанням державних кредитних ресурсів, станом державного внутрішнього та зовнішнього боргу, державних резервів, наданням фінансових та податкових пільг, фінансовою ефективністю використання державної власності, переданої суб'єктам господарювання у тій чи іншій формі, зверненням державних фінансових коштів у кредитно-фінансових організаціях.

Наявність фінансового контролю об'єктивно зумовлена тим, що фінансам як економічній категорії притаманні не тільки розподільча, а й контрольна функції. Тому використання державою та адміністративно-територіальними утвореннями для вирішення своїх завдань фінансів обов'язково передбачає контроль за їх виконанням. Фінансовий контроль здійснюється в установленому законодавством порядку всією системою органів державної влади та місцевого самоврядування, в тому числі спеціальними контролюючими органами. Фінансовий контроль є однією із завершальних стадій управління фінансами і

водночас він є необхідною умовою ефективності управління фінансовими відносинами в цілому. Особливе місце фінансового контролю в загальній системі контролю як елемента в системі управління суспільними процесами зумовлюється його специфікою, що проявляється в контрольній функції самих фінансів. Об'єктивно властива фінансам здатність виражати специфічну сторону виробничо-господарської діяльності в будь-якій сфері робить фінансовий контроль всеохоплюючим і всеосяжним [2, с. 7].

Представлений у системі фінансів, як елемент надбудовно-регулюючого рівня, фінансовий контроль у взаємозв'язку з фінансовим правом та фінансовою політикою по суті націлений на виявлення порушень у сфері державних фінансів та фінансів господарюючих суб'єктів, які у розподільчому та перерозподільному процесах завжди первинні.

Державний фінансовий контроль в Україні згідно з чинним законодавством здійснюють у міру необхідності та в межах своєї компетенції різноманітні органи державного управління та підвідомчі їм організації, а саме: Верховна Рада України, Президент України, Кабінет Міністрів України, Рахункова палата, місцеві державні адміністрації та виконавчі органи відповідних рад, Національний банк України, Міністерство фінансів України, Державна аудиторська служба України, Державна казначейська служба України тощо.

Органи державного фінансового контролю відповідно до своєї компетенції проводять ревізії (комплексні перевірки), перевірки, обстеження та експертизи.

У цілому функції органів державного фінансового контролю полягають у забезпеченні раціонального застосування державою (Кабінетом Міністрів, міністерствами, іншими органами влади) методів регулювання економічних процесів, які в умовах існування різних форм і видів власності, вільного підприємництва, економічної самостійності виробників, ринку, ринкових відносин у системі всієї економіки є, порівняно з адміністративними і правовими, найбільш виправданими, динамічними й ефективними.

Звідси випливає, що фінансовий контроль є важливим елементом управлінської діяльності, організаційного керівництва, однією з форм втілення у життя прийнятих державними органами рішень. Основним змістом фінансового контролю є наступні пріоритетні напрями: перевірка виконання фінансових зобов'язань перед державою органами місцевого самоврядування, організаціями, підприємствами, установами, громадянами; перевірка правильності використання державними, муніципальними підприємствами, установами, організаціями коштів, які перебувають у їхньому господарському віданні або оперативному управлінні; перевірка дотримання правил здійснення фінансових операцій, розрахунків і зберігання коштів юридичними особами; виявлення внутрішніх резервів, підвищення рентабельності виробництва й ефективного використання коштів; ліквідація і попередження порушень фінансової дисципліни [3].

Державний фінансовий контроль здійснюється у формі попереднього, поточного та подальшого контролю. Попередній контроль здійснюється на стадії складання, розгляду та затвердження проектів формування та використання державних коштів. Попередній контроль має превентивний характер і спрямований на недопущення можливості незаконного, нераціонального чи неефективного використання державних фінансових та матеріальних ресурсів.

Поточний контроль здійснюється на стадії здійснення господарських та фінансових операцій з формування та використання державних коштів органами державної влади, юридичними та фізичними особами на основі даних первинних документів, оперативного бухгалтерського обліку, інвентаризацій та візуального спостереження.

Подальший контроль здійснюється за підсумками здійснення господарських операцій з державними коштами органами державної влади, юридичними та фізичними особами. За результатами заходів подальшого контролю складаються акти, що мають юридичну чинність.

На основі проаналізованих сучасних українських джерел із проблематики контролю у сфері управління фінансами можна дійти висновку, що поняття «контроль» трансформується й набуває нового змісту. Це дуже важливо, оскільки визнання країни з ринковою економікою вимагає прогресивного підходу в управлінні господарським процесом як усієї економічної системи, так і окремих суб'єктів господарювання. Контроль як один з важливих елементів управління повинен допомагати керівникам усіх рівнів як при підготовці управлінського рішення, його прийнятті, так і при реалізації цього рішення. Контроль має стати важливим інструментарієм в ухваленні найбільш раціональних, ефективних та об'єктивних управлінських рішень.

Аналіз свідчить, що в Україні процес трансформації розуміння та застосування поняття «контроль» відбувається досить повільно. На це є кілька причин. По-перше, це вплив історичної спадщини радянських часів. По-друге, практична відсутність достатніх теоретико-методологічних розробок і напрацювань у цій сфері. По-третє, небажання керівників державного рівня змінювати стиль і систему управління. Усі ці фактори уповільнюють розвиток системи контролю в Україні [4].

Одна з основних функцій державного управління - створення та підтримання ефективної фінансової системи та, відповідно, адекватної системи фінансового контролю. Фінансовий контроль є складовою чи спеціальною галуззю здійснюваного країною контролю. Наявність фінансового контролю об'єктивно зумовлено тим, що фінансам як економічній категорії притаманні не лише розподільна, а й контрольна

функції. Тому використання державою фінансів на вирішення своїх завдань обов'язково передбачає проведення з допомогою контролю над ходом виконання цих завдань.

Вітчизняна система державного фінансового контролю розглядається, як трирівнева модель, у якій найвищим рівнем контролю є централізований зовнішній контроль від імені Уряду та Парламенту. З метою забезпечення проходження такого контролю на другому рівні діють децентралізовані підрозділи внутрішнього аудиту, які оцінюють та підтримують ефективність діючої системи внутрішнього контролю, яка і є останнім рівнем, на якому базується система державного фінансового контролю. Отже, фактично останні два щабля цієї моделі, базуючись на відповідальності та підзвітності керівника організації будь-якого рівня, і являють собою систему державного внутрішнього фінансового контролю європейського зразка, прийняту в Україні як основу реформування. Окремо слід зазначити, що така адаптація вітчизняної системи державного внутрішнього фінансового контролю до правил країн Європейського союзу (ЄС) є не лише по-суті єдиним шляхом до забезпечення належного рівня фінансової дисципліни в державі, але і передумовою вступу України до ЄС, що впливає з вимог Плану дій Україна – ЄС [5].

Для втілення всіх переваг проведення державного фінансового контролю необхідні його систематичне проведення, періодичність термінів, а також перевірка своєчасності, повноти створення, безпеки, ефективності, цільового витрачання фінансових державних ресурсів. У разі ринкових відносин зберігаються причини існування державного фінансового контролю. Жодна держава не може від неї відмовитись, оскільки такий контроль є однією з необхідних умов існування держави незалежно від того, які економічні відносини в ньому панують.

Виділимо основні завдання фінансового контролю в системі державного управління (рис. 1) [6].

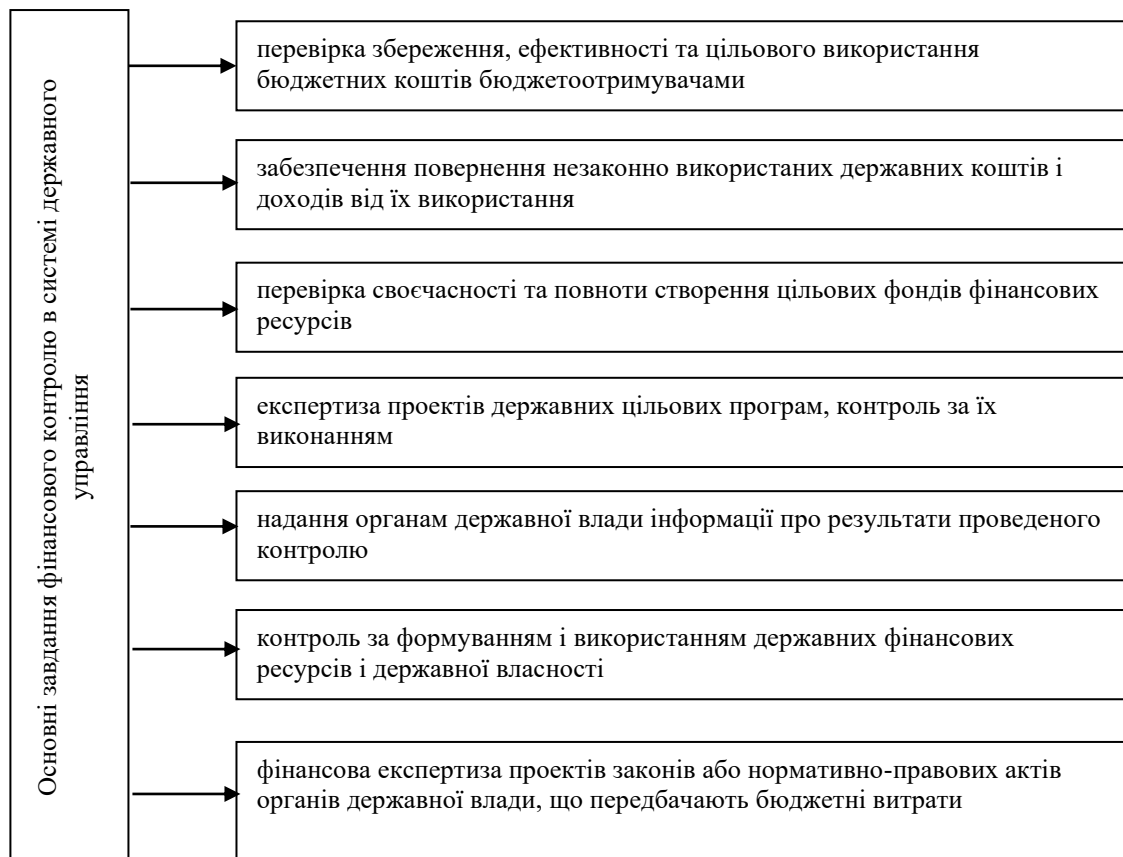


Рис. 1. Основні завдання фінансового контролю в системі державного управління

Дослідження економічних передумов існування державного фінансового контролю дають підстави стверджувати, що в процесі розвитку ринкової економіки обсяги, сфера застосування, роль державного фінансового контролю не зменшуються, оскільки не зменшується його економічна база, тобто державні фінансові ресурси та грошові фонди (бюджетні та позабюджетні), які мають використовуватися на користь суспільства.

Відповідно до Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2022–2025 роки та плану заходів з її реалізації у частині щодо зовнішнього фінансового контролю, визначено посилення ролі та ефективності роботи Рахункової Палати, як дієвого незалежного контролю за ефективністю використання державних коштів, а саме [7]:

– стратегічний план розвитку Рахункової Палати України для реалізації розширеного мандату;

- підвищення ефективності аудиту відповідно до міжнародних стандартів;
- посилення моніторингу виконання рекомендацій за результатами аудиту;
- покращення співпраці та координації між Рахунковою Палатою України та Верховною Радою.

Основним завданням системи внутрішнього фінансового контролю визначено посилення управлінської підзвітності на всіх рівнях державного сектору, а саме:

- посилення ефективності внутрішнього аудиту;
- впровадження внутрішнього контролю узгоджено з реформою держуправління.

Перед державним фінансовим контролем поставлені наступні завдання:

- проведення спеціалізованих аудитів (ІТ, державні закупівлі)
- підвищення ефективності фінансового інспектування.

Метою даної стратегії є сучасна та ефективна системи управління державними фінансами, що має чіткі цілі розвитку та ключові показники ефективності, а також розподіл бюджетних ресурсів згідно пріоритетів розвитку у середньостроковій перспективі. Основними завданнями стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2022–2025 рр. є впровадження стратегічного планування і середньострокового бюджетного планування та дієвої системи планування і оцінювання виконання державного бюджету за результатами.

На даний час у ринкових умовах, в яких розвивається Україна, фінансові аспекти діяльності держави певною мірою ускладнюються, оскільки частка суб'єктів господарювання збільшується, розширюється інфраструктура банківських та інших фінансово-кредитних установ, що залучаються для обслуговування державних ресурсів. Ринкові відносини змінюють принципи фінансування та кредитування, процедури платіжних розрахунків, механізми розподілу доходів, склад і структуру фінансової системи, а також взаємодію між її елементами. У зв'язку з цим об'єктивно з'являються нові функції ДФК. Внаслідок чого ДФК дедалі більше повинно застосовувати сучасні форми діяльності. Це й спостереження, аналіз, зіставлення, моніторинг, аудиторська діяльність.

Незважаючи на демократичні перетворення у державі ДФК у практичній площині переважно застосовується як засіб силового впливу на суб'єкти господарювання та суспільні відносини, тобто використовується здебільшого «регулююча» і «каральна» його функції. Раніше певною мірою це слугувало стримуючим фактором щодо недопущення порушень у фінансовій сфері, але у ринкових умовах розвитку економіки силові методи не мають відповідного впливу на господарюючі суб'єкти. Застарілий підхід – «контроль заради контролю» – на цьому етапі розвитку лише створює умови виникнення кризових явищ у різних сферах економіки.

У сучасних умовах основною метою державного фінансового контролю є підвищення ефективності управління державними фінансовими ресурсами. Демократичне оновлення сутності державного фінансового контролю полягає в тому, що першочерговим при здійсненні контролю є завдання попередження та профілактика фінансових порушень, сприяння у досягненні раціональності та економічності при використанні державних фінансових ресурсів. Застарілі підходи при здійсненні державного фінансового контролю повинні поступитися місцем контролю якості та ефективності, із «спрямовуючою» та «відновлюючою» функціями [8].

Власні методичні прийоми державного фінансового контролю є специфічні прийоми контролю, вироблені практикою. Формуються ці прийоми залежно від цільової функції контролю. Наприклад, методичні прийоми фінансового контролю базуються на методиках бухгалтерського обліку, статистики, економічного аналізу та інших економічних наук. Водночас методичні прийоми фінансового контролю застосовуються у дослідженнях інших економічних наук (управління, планування, фінансування, кредитування тощо).

Таким чином, враховуючи загальний характер фінансового контролю, його зростаючу роль умовах формування ринку як найважливішої функції фінансів, можна говорити про особливу роль фінансового контролю та, насамперед, державного фінансового контролю кожному етапі здійснення фінансової діяльності.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі

Фінансовий контроль держави забезпечує необхідний економіки зворотний зв'язок, систематичну звірку планів і фактичних результатів, що є необхідним фундаментом прийняття вірних управлінських рішень. Державний контроль багато в чому допомагає уникнути помилок, які обходяться у фінансово-економічній сфері. Більше того, добре поставлена система державного фінансового контролю сприяє й досягненню принципів соціальної справедливості, без чого не можна сформувати довіру людей до центральної та регіональної влади.

Для вирішення проблеми ефективного управління фінансовими потоками, забезпечення координації діяльності контрольних органів насамперед необхідно методологічно обґрунтувати і на цій основі законодавчо закріпити розподіл контрольних повноважень та функцій зовнішнього (здійснюється Рахунковою палатою) та внутрішнього (здійснюється урядовими контрольними органами) державного фінансового контролю. Ці два види контролю зобов'язані створити у своїй сукупності єдину систему, що

функціонує за затвердженими правилами, принципами, процедурами здійснення заходів аудиту державних фінансів. Тому надзвичайно важливо юридично чітко визначити повноваження незалежного найвищого органу фінансового контролю країни, який має здійснювати як контрольні функції, так і функції забезпечення координації та взаємодії з іншими контрольними органами. Незалежний державний фінансовий контроль як цілісна система може стати серйозною протипагою фінансової корупції, фінансового бюрократизму, фінансового криміналу. Правомірне, раціональне та ефективне використання державних коштів є важливою передумовою правильного управління державними фінансами та дієвості прийнятих відповідними організаціями рішень.

Література

1. Васильєва Л. М. Поняття ефективності методів державного фінансового контролю. URL: <https://dspace.dsau.dp.ua/bitstream/123456789/5091/1/10.pdf>
2. Розвиток державного фінансового контролю в Україні. За заг. ред. Є.М. Романіва. Львів : Простір-М, 2015. 174 с.
3. Пивоваров К. В. Шляхи удосконалення системи фінансового контролю в державному управлінні України. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2016. № 4. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=966>
4. Барабаш Н.С., Никонович М.О. Удосконалення системи державного фінансового контролю. *Фінансовий контроль*. 2005. № 3. С. 44–47.
5. Труш І. Є. Державний фінансовий контроль в умовах економічних трансформацій. *Причорноморські економічні студії*. 2017. Випуск 14. С. 141–144.
6. Васильєва Л. М., Дацій Н. В., Залізнюк В. П. Сутність та основні завдання фінансового контролю в системі державного управління. *Публічне управління та митне адміністрування*. 2020. № 1 (24). С. 14–17.
7. Стратегія реформування системи управління державними фінансами на 2022–2025 роки та плану заходів з її реалізації. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-strategiyi-reformuvannya-sistemi-upravlinnya-derzhavnimi-finansami-na-20222025-roki-ta-planu-zahodiv-z-yiyi-realizaciyi-i291221-1805>
8. Висоцький І. А., Крук В. В. Система державного фінансового контролю та його дефініція. *Вісник КЕФ КНЕУ імені В. Гетьмана*. 2011. № 2. С. 18–23.

References

1. Vasilieva, L. M. Ponyattya efektyvnosti metodiv derzhavnoho finansovoho kontrolyu. [The concept of effectiveness of methods of public financial control]. Available at: <https://dspace.dsau.dp.ua/bitstream/123456789/5091/1/10.pdf>
2. *Rozvytok derzhavnoho finansovoho kontrolyu v Ukraini*. [Development of public financial control in Ukraine]. (2015). In Romaniv, E.M. (ed.). Prostir – M. Lviv.
3. Pivovarov, K.V. (2016). Shlyakhy udoskonalennya systemy finansovoho kontrolyu v derzhavnomu upravlinni Ukrainy. [Ways to improve the system of financial control in public administration of Ukraine]. *Derzhavne upravlinnya: udoskonalennya ta rozvytok*. [Public administration: improvement and development]. (electronic journal). no. 4. Available at: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=966>
4. Barabash, N.S. and Nikonovich, M.O. (2005). «Improving the system of public financial control». *Finansovyy kontrol'*. no. 3. pp. 44–47.
5. Trush, I.E. (2017). «State financial control in the conditions of economic transformations». *Prychornomors'ki ekonomichni studiyi*. Issue 14. pp. 141–144.
6. Vasilieva, L.M. and Datsiy, N.V., Zalizniuk, V.P. (2020). «The essence and main tasks of financial control in the system of public administration». *Publichne upravlinnya ta mytne administruvannya*. no. 1 (24). pp. 14–17.
7. Strategy for reforming the public finance management system for 2022–2025 and an action plan for its implementation. Available at: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-strategiyi-reformuvannya-sistemi-upravlinnya-derzhavnimi-finansami-na-20222025-roki-ta-planu-zahodiv-z-yiyi-realizaciyi-i291221-1805>
8. Vysotsky, I.A. and Kruk, V.V. (2011). «The system of public financial control and its definition». *Visnyk KEF KNEU imeni V. Het'mana*. no. 2. pp. 18–23.